

KÚRIA

Bfv.II.220/2016/2.szám

A Kúria Budapesten, a 2016. év március hó 2. napján tartott tanácsülésen meghozta a következő

í t é l e t e t:

A család büntette és más bűncselekmények miatt dr. Sz. G. és társai ellen folyamatban volt büntetőügyben a Legfőbb Ügyészség által Sz. P. II. rendű terhelt javára benyújtott felülvizsgálati indítványt elbírálva a Veszprémi Törvényszék 9.B.545/2008/145. számú ítéletét Sz. P. II. rendű terhelt tekintetében megváltoztatja:

Sz. P. II. rendű terheltet az ellene 2 rendbeli csődbüntett büntette [1978. évi IV. törvény 290. § (5) bekezdés] miatt emelt vád alól felmenti.

Egyebekben Sz. P. II. rendű terhelt tekintetében a Veszprémi Törvényszék 9.B.545/2008/145. számú ítéletét hatályában fenntartja. Az ítélt ellen fellebbezésnek és felülvizsgálatnak nincs helye, s ebben az ügyben sem az indítvány előterjesztője, sem azonos tartalommal más jogosult újabb felülvizsgálati indítványt nem nyújthat be.

I n d o k o l á s

I.

A Veszprémi Törvényszék a 2013. december 6. napján tartott tárgyaláson meghozott, kihirdetett és fellebbezés hiányában 2013. december 10-én jogerőre emelkedett 9.B.545/2008/145. számú ítéletével Sz. P. II. rendű terheltet bűnösnek mondta ki 2 rendbeli adócsalás büntettségében [korábbi Btk. 310. § (1) bekezdés, (3) bekezdés], 2 rendbeli számvitel rendjének megsértése vétségében [korábbi Btk. 289. §. (3) bekezdés - tényállás V. és VIII. pont],

csődbüntetésben [korábbi Btk. 290. § (1) bekezdés d) pont], csalás büntetésében [korábbi Btk. 318. § (1) bekezdés, (5) bekezdés a) pont], bűnsegédként elkövetett csalás büntetésének kísérletében [korábbi Btk. 318. § (1) bekezdés, (5) bekezdés a) pont], bűnsegédként, folytatólagosan elkövetett csalás büntetésének kísérletében [korábbi Btk. 318. § (1) bekezdés, (6) bekezdés a) pont], és 9 rendbeli - részben folytatólagosan, 6 esetben tettesként, 3 esetben bűnsegédként elkövetett - magánokirat-hamisítás vétségében (korábbi Btk. 276. §.). Ezért őt - halmazati büntetésül - 2 év, végrehajtásában 3 év próbaidőre felfüggesztett börtönbüntetésre ítélte. Az elsőfokú bíróság rendelkezett továbbá a bűnügyi költségről.

II.

A bíróság jogerős ügydöntő határozata (alapítélet) ellen a Legfőbb Ügyészség nyújtott be BF.1397/2015/1-I. szám alatt felülvizsgálati indítványt a II. rendű terhelt javára, a Be. 416. §-a (1) bekezdésének a) pontja alapján arra hivatkozással, hogy bűnösségének kimondására 2 rendbeli számvitel rendjének megsértése vétségében a büntető anyagi jog szabályainak a megsértésével került sor.

A felülvizsgálati indítvány szerint a csődeljárásról, a felszámolási eljárásról és a végelszámolásról szóló 1991. évi XLIX. törvény (a továbbiakban: Cstv.) 31. §-ának (1) bekezdésében foglalt kötelezettségek elmulasztásával összefüggésben a felszámolás eredményének megghiúsítása az elkövetéskor hatályos korábbi Btk. 290. §-ának (5) bekezdése szerinti csődbüntetésnek minősült. E bűncselekményt a 2007. évi XXII. törvény 2007. június 1-jei hatállyal a korábbi Btk. 289. §-ának (3) bekezdésében, a számvitel rendje megsértésének vétségeként szabályozta újra, majd a 2011. évi CL. törvény 17. §-a 2012. január 1-jei hatállyal dekriminalizálta. Ezt követően már a jogerős elbírálásakor hatályos Btk. sem rendelte büntetni. Erre figyelemmel az elsőfokú bíróság a büntető törvény időbeli hatályára vonatkozó rendelkezés sérelmével állapította meg a II. rendű terhelt bűnösségét a tényállás V. és VIII. pontjában leírt cselekmények kapcsán.

Halmazatban álló bűncselekmények esetén a Btk. időbeli hatályára vonatkozó rendelkezések alkalmazása során elsődlegesen azt kell vizsgálni, hogy valamennyi vád tárgyává tett cselekmény az új büntetőtörvény rendelkezései szerint is bűncselekmény-e. Amennyiben van olyan cselekmény, amely már nem az, akkor ennek jogkövetkezményét e cselekményre nézve le kell vonni, és csak a többi bűncselekmény vonatkozásában vizsgálandó, hogy azokra összességében nézve az új rendelkezések enyhébb elbírálást tesznek-e lehetővé. (BH 2013.232.)

A Legfőbb Ügyészség a II. rendű terhelt terhére megállapított egyéb

bűncselekmények számára és tárgyi súlyára utalással nem találta indokoltnak halmazati büntetésének enyhítését. (Az indítvány 9. oldalának 4. bekezdéséből ugyan kimaradt az „enyhítés” kitétel, de szövegkörnyezetéből egyértelműnek mutatkozik, hogy a büntetés enyhítését ellenzi.)

Az Legfőbb Ügyészség ezért - miután az ítélet hatályon kívül helyezését eredményező eljárási szabálysértést nem észlelt - azt indítványozta, hogy a Kúria - tanácsülésen - a Veszprémi törvényszék 9.B.545/2008/145. számú ítéletét - a Be. 427. § (1) bekezdésének a) pontja alapján - Sz. P. II. rendű terhelt tekintetében változtassa meg akként, hogy a két rendbeli, a korábbi Btk. 289. §-ának (3) bekezdésében meghatározott számvitel rendje megsértése vétségének vádja alól mentse fel, egyebekben pedig az ítéletet a II. rendű terhelt tekintetében hatályában tartsa fenn.

A Legfőbb Ügyészség indítványára a II. rendű terhelt és védője nem tettek észrevételt.

A Kúria a 2015. december 2-án tartott tanácsülésen meghozott Bfv.II.1707/2015/2. számú végzésével az ügyet a dr. Sz. G. I. rendű terhelt tekintetében Bfv.II.1340/2015. szám alatt indult felülvizsgálati ügyhöz egyesítette, majd a 2016. február 3-án tartott tanácsülésen meghozott Bfv.II.1340/2015/6. számú végzésével az ügyet Sz. P. II. rendű terhelt tekintetében elkülönítette, s az ügy a jelen Bfv.II.220/2016. szám alatt került újraiktatásra.

III.

A Legfőbb Ügyészség felülvizsgálati indítványa alapos.

A bíróság jogerős ügydöntő határozata ellen a Btk. 416. § (1) bekezdése a) pontjának 3. fordulata alapján felülvizsgálatnak van helye, ha a terhelt bűnösségének megállapítására a büntető anyagi jog szabályainak megsértése miatt került sor.

Az irányadó tényállás lényege az, hogy a felszámolás alatt álló A. I. Kft. (tényállás V. pont), majd a G. Bt. (tényállás VIII. pont) önálló képviselőjére jogosult II. rendű terhelt a felszámoló felhívása ellenére nem tett eleget a Cstv. 31. §-ának (1) bekezdésében előírt beszámoló-készítési, könyvvezetési és egyéb kötelezettségének, és ezzel a felszámolási eljárás eredményét megghiúsította.

A Kúria a Legfőbb Ügyészség érvelésével alapvetően egyetértett.

Az elkövetéskor hatályos korábbi Btk. 290. §-ának (5) bekezdésében meghatározott csődbüntett büntettét az követi el, aki a felszámolás elrendelését követően a jogszabályban előírt beszámolási, leltárkészítési vagy egyéb tájékoztatási kötelezettségének nem tesz eleget, és ezzel a felszámolás eredményét részben vagy egészben megghiúsítja. Ez a bűncselekmény - a 2007. évi XXII. törvény 16. §-ának (1) bekezdésében foglalt módosítás eredményeként - 2007.

június 1. napjától kezdődő hatállyal a számvitel rendje megsértésének, az akkor hatályos korábbi Btk. 289. §-ának a (3) bekezdésébe került át változatlan szöveggel.

Ezt követően a 2011. évi CL. törvény 17. §-a 2012. január 1. napjától kezdődő hatállyal újraszabályozta a korábbi Btk. 289. §-ában meghatározott, „A számvitel rendjének megsértése” megnevezésű bűncselekmény teljes szövegét. Ennek eredményeként a megelőző időszakban a korábbi Btk. 289. §-ának (1), (2) és (3) bekezdésében meghatározott bűncselekményeket dekriminalizálta, azaz kiiktatta a Büntető Törvénykönyvből. A módosító törvény 17. §-ához fűzött indokolás is egyértelművé tette, hogy a korábbi Btk. 289. §-ának (1), (2) és (3) bekezdése szerint büntetendő, a számvitel rendjének megsértése bűncselekményének dekriminalizációját valósította meg. Rámutatott egyúttal arra, hogy a továbbiakban bűncselekménynek nem minősülő ilyen cselekmények szankcionálását egyrészt az adózás rendjéről szóló 2003. évi XCII. törvény 172. §-ában, másrészt a Cstv. 31-33. §-ában foglalt rendelkezések (igazgatási bírság) biztosítják.

Az elkövetéskor hatályos korábbi Btk. 2. §-a szerint a bűncselekményt az elkövetése idején hatályban levő törvény szerint kell elbírálni. Ha a cselekmény elbírálásakor hatályban levő új büntető törvény szerint a cselekmény már nem bűncselekmény, vagy enyhébben bírálendő el, akkor az új törvényt kell alkalmazni; egyébként az új büntető törvénynek nincs visszaható ereje.

A következetes ítélkezési gyakorlatnak megfelelően a Btk. 2. §-ának alkalmazása során a cselekmény elbírálásának ideje (BH 2009.231.), valamint a Be. 423. §-ának (2) bekezdése esetében a támadott határozat meghozatalának ideje alatt egyaránt az ügydöntő határozat jogerőre emelkedésének időpontja értendő.

Az elsőfokú bíróság ítélete a II. rendű terhelt tekintetében 2013. december 10-én emelkedett jogerőre. Ebben az időpontban a kérdéses cselekmény a 2013. július 1. napjától hatályos (új) Btk.-ban már kétségtelenül nem képezett bűncselekményt. Amennyiben pedig az elbíráláskor hatályos törvény szerint a vád tárgyává tett cselekmény már nem bűncselekmény, akkor a terhelt felmentésének van helye.

Helyesen foglalt állást a Legfőbb Ügyészség akkor, amikor a következetes ítélkezési gyakorlatra hivatkozással arra utalt, hogy a Btk. 2. §-ának alkalmazása során először is azt kell vizsgálni, hogy valamennyi vád tárgyává tett cselekmény az új büntetőtörvény szerint is bűncselekmény-e, s amennyiben van olyan cselekmény, amely már nem az, akkor ennek jogkövetkezményét e cselekményre nézve le kell vonni és csak a többi bűncselekmény vonatkozásában vizsgálandó, hogy azokra összességében nézve az új rendelkezések

enyhébb elbírálást tesznek-e lehetővé. (BH2013.232.)

Anyagi jogszabályt sértett tehát az elsőfokú bíróság, amikor a II. rendű terhelt bűnösségét a 2 rendbeli számvitel rendjének megsértése vétségében [korábbi Btk. 289. § (3) bekezdés] megállapította. A Legfőbb Ügyészség azonban szem elől tévesztette, hogy a büntető anyagi jog időbeli hatályának vizsgálatakor csak az elkövetéskor és az elbíráláskor hatályos anyagi jogszabály alkalmazhatósága merülhet fel, a köztes időben bekövetkezett jogszabályváltozások figyelmen kívül maradnak {EBD 2015.B.21. ind. [17] bek.}.

Mindezekre figyelemmel a Kúria - a Be. 424. §-a (1) bekezdésének 1. fordulata alapján tanácsülésen, a Be. 420. § (1) bekezdése 1. mondatának 1. fordulata szerinti összetételben eljárva - a felülvizsgálati indítványnak helyt adott. A Veszprémi Törvényszék, mint elsőfokú bíróság 9.B.545/2008/145. számú ítéletét - a Be. 427. §-a (1) bekezdésének a) pontja alapján - megváltoztatta. Sz. P. II. rendű terheltet - az ún. köztes törvény figyelmen kívül hagyásával - a korábbi (vád szerinti) Btk. 290. §-ának (5) bekezdésében meghatározott 2 rendbeli csődbüntett büntette miatt emelt vád alól - a Be. 6. § (3) bekezdése a) pontjának 1. fordulata és a Be. 331. §-ának (1) bekezdése alapján - bűncselekmény hiányában felmentette.

A Kúria a felmentést követően megvizsgálta, hogy a II. rendű terhelt terhén maradt bűncselekmények miatt milyen büntetés kiszabása indokolt.

Az kétségtelen, hogy a felmentés folytán csökkent a II. rendű terhelt terhére megállapított bűncselekmények száma, köre. A Kúria azonban - egyetértve a Legfőbb Ügyészség indítványával - a II. rendű terhelt terhére megállapított egyéb bűncselekmények számára és tárgyi súlyára figyelemmel a büntetésének enyhítését nem látta indokoltnak.

A bűnhalmazatban [korábbi Btk. 12. § (1) bekezdés] álló bűncselekmények közül a legsúlyosabb, folytatólagosan elkövetett csalás büntettének kísérlete [korábbi Btk. 318. § (1) bekezdés, (6) bekezdés a) pont] önmagában két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő. Halmazati büntetésként [korábbi Btk. 85. § (1)-(3) bekezdés] a II. rendű terhelttel szemben két évtől tizenkét évig terjedő szabadságvesztés volt kiszabható. Ehhez képest a terhelt terhén maradt további 15 rendbeli bűncselekmény miatt, a kiszabható szabadságvesztés törvényi minimumában meghatározott tartamú halmazati büntetés enyhítésére és ezzel együtt az ún. enyhítő rendelkezések alkalmazására nem volt törvényes indok. Erre figyelemmel a Kúria egyebekben az elsőfokú ítéletet a II. rendű terhelt tekintetében - a Be. 426. §-a alapján - hatályában fenntartott.

Az ítélet elleni fellebbezés lehetőségét a Be. 3. §-ának (4) bekezdése, felülvizsgálatát pedig a Be. 416. § (4) bekezdésének b) pontja kizárja. Az esetleges újabb indítvánnyal kapcsolatos figyelmeztetés a Be. 418. §-ának (3) bekezdésén alapul azzal, hogy a bíróság - a Be. 421. §-ának (3) bekezdése szerinti feltételek fennállása esetén - az elutasító határozat hozatalát is mellőzheti.

Budapest, 2016. március 2.

Dr. Molnár Gábor Miklós s. k. a tanács elnöke, Dr. Feleky István s. k. előadó bíró, Dr. Tuba István s. k. bíró

A kiadmány hitelélül:

bírósági ügyintéző
NYM